

Voor oorsmeer geen huisarts meer nodig?

INLEIDING

Het uitspuiten van oren wordt in de huisartsenpraktijk veel gedaan. Voor patiënten die regelmatig last hebben van door cerumen verstopte oren, zit er niets anders op dan een afspraak met de assistente te maken en weer de oren uit te laten spuiten. Dat kost deze patiënten veel tijd en zij zijn erg afhankelijk van de huisartsenpraktijk om van het probleem af te komen. Hoewel van sommige oordruppels bij drogist en apotheek wordt beweerd dat zij oorsmeer kunnen 'oplossen', wordt dit niet door onderzoek onderbouwd.¹ In 2001 vroeg Frans Meijman zich in dit tijdschrift ook al af of het niet efficiënter kon, bijvoorbeeld wanneer patiënten zelf een spuit hanteren. Het antwoord hierop komt van Engelse huisartsen.

ONDERZOEK

Design Engelse onderzoekers keken in een tweetraps onderzoek of een *bulb syringe*, een in de Verenigde Staten bekend hulpmiddel, effectief ingezet kan worden om oorsmeer te verwijderen. De bulb syringe is een ballonvormig spuitje met een inhoud van circa 25 ml en met een tuutje dat in het oor geplaatst kan worden [figuur]. In het eerste onderzoek keken de onderzoekers of de bulb syringe effectief is bij het verwijderen van oorsmeer bij patiënten met actuele klachten.³ In het tweede onderzoek keken zij naar de effectiviteit op de lange termijn met als centrale vraag of het zelf beschikken over de bulb syringe leidt tot minder contacten met de huisartsenpraktijk om oorsmeer te laten verwijderen.⁴

Interventie Van de 365 patiënten uit 7 huisartsenpraktijken met de klacht hardnekkig oorsmeer wilden 237 patiënten meedoen aan het onderzoek. De interventiegroep (n = 118) kreeg oordruppels, een bulb syringe van 25 ml en een schriftelijke instructie hoe deze te gebruiken. De controlegroep (n = 119) kreeg oordruppels en een afspraak om het oorsmeer door de huisarts of assistente te laten verwijderen.

Bij dezelfde patiënten vond na twee jaar follow-up plaats. Hierbij kreeg de interventiegroep oordruppels, een bulb syringe en een schoonmaakinstructie voor de spuit.

De controlegroep kreeg oordruppels en informatie over de gebruikelijke procedure voor het bij de

huisartspraktijk laten uitspuiten van de oren. In beide groepen konden van 117 patiënten na 2 jaar de benodigde gegevens worden verzameld.

Uitkomstmaten De primaire uitkomstmaten waren symptomen (gescoord op een 7 punts-schaal), afwezigheid van oorsmeer, noodzaak voor verdere behandeling en de tevredenheid van de patiënt met de toegewezen behandeling.

Resultaten De patiënten die de bulb syringe meekregen, hadden op de symptoomscorelijst minder klachten dan de patiënten die bij de huisarts werden uitgespoten (-0,81 versus -1,26; verschil -0,45; 95%-BI -0,11 tot -0,79). Hoewel het verwijderen van oorsmeer bij de huisarts de voorkeur had bij de meeste patiënten, zei 75% van de patiënten uit de groep die de bulb syringe had gebruikt deze een volgende keer weer te willen gebruiken en gaf 71% van hen aan tevreden te zijn met deze zelfbehandeling.

In de controlegroep kwamen meer mensen in de periode van 2 jaar naar de huisartsenpraktijk (73%) dan in de interventiegroep (60%; p = 0,038, RR 1,21; 95%-BI 1,01 tot 1,37). Het aantal consulten in die periode voor oorsmeer was ook hoger in de controlegroep (1,15) dan in de interventiegroep (0,64), wat betekent dat mensen in de controlegroep 79% vaker de huisarts consulteerden dan in de interventiegroep (RR 1,79; 95%-BI 1,05 tot 3,04). Tussen beide groepen was geen verschil in ondervonden hinder door de gevolgde procedure.

INTERPRETATIE

De huidige procedure in de huisartsenpraktijk is dat mensen die komen met klachten ten gevolge van oorsmeer eerst zelf thuis druppelen en dan de oren laten uitspuiten.⁵ Op basis van bovenstaande onderzoeken kunnen we mensen die regelmatig oorsmeerkklachten hebben aanraden zelf een bulb syringe (op internet gezien voor € 4,95) te kopen. Hiermee kunnen zij zelf hun oorsmeer verwijderen en hebben zij geen huisarts meer nodig. Het is toch mooi dat sommige dingen een stuk simpeler kunnen. ■

LITERATUUR

1. Browning G. Earwax removal. Clin Evid 2008;01:504.
2. De Melker R, Harmsen H, Driessen S, Meyboom W, Faddegon H, Meijman F. 'Zes droomonderzoeken'. Huisarts Wet 2001;44:95-7.
3. Coppin R, Wicke D, Little P. Managing earwax in primary care: efficacy of self-treatment using a bulb syringe. Br J Gen Pract 2008;58:44-9.
4. Coppin R, Wicke D, Little P. Randomized trial of bulb syringes for earwax: impact on health service utilization. Ann Fam Med 2011;9:110-4.
5. Eekhof JAH, Van Balen FAM, Fokke HE, Mul M, Ek JW, Boomsma LJ. NHG-Standaard Slechthorendheid. www.nhg.org

Figuur Een bulb syringe